

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

תוכן עניינים

- א. מאי אמן אמר רבי חנינא אל מלך נאמן .....
2.....
- ב. לא תמצא תורה במי שמחיה עצמו עליה .....
3.....
- ג. אנשי עיר הנדחת אין להם חלק לעולם הבא .....
5.....
- ד. ואינן נהרגים עד שיהיו מדיחיה מאותה העיר ומאותו השבט ועד שיודת רובה ועד
שידיחוה אנשים.....
6.....
- ה. הדיחוה נשים וקטנים או שהודת מיעוטה או שהיה מדיחיה חוצה לה הרי אלו
ביחידים וצריכין שני עדים והתראה לכל אחד ואחד זה חומר ביחידים מבמרובים
שהיחידים בסקילה לפיכך ממונם פלג והמרובין בסיף לפיכך ממונם אבד .....
6.....
- ו. החמרת והגמלת העוברת ממקום למקום הרי אלו מצילין אותה .....
7.....
- ז. נכסי צדיקים שבתוכה אוברין שבחוצה לה פליטין ושל רשעים בין שבתוכה בין
שבחוצה לה הרי אלו אוברין.....
8.....
- ח. אם אין לה רחוב עושין לה רחוב היתה רחבה חוצה לה כונסין אותה לתוכה .....
9.....
- ט. ההקדשות שבה יפדו ותרומות ירקבו מעשר שני וכתבי הקדש יגנוזו .....
10.....
- י. אמר הקדוש ברוך הוא אם אתם עושין דין בעיר הנדחת מעלה אני עליכם כאילו אתם
מעלים עולה כליל לפני .....
10.....
- יא. לא תבנה עוד לכמות שהיתה אינה נבנית אבל נעשית היא גנות ופרדסים .....
10.....
- יב. ולא ידבק בידך מאומה מן החרם .....
12.....
- יג. יצאו הן ולא שלוחין .....
13.....

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

דף קיא.

א. מאי אמן אמר רבי חנינא אל מלך נאמן

בשעה שאומר אמן צריך להרהר בלבו אל מלך נאמן¹. ומפני זה אמרו רז"ל שלא יענו אמן קצרה אלא ארוכה קצת, בשיעור כדי שיוכל להרהר אל מלך נאמן.

כשעונה אמן הכוונה² שיכוין בלבו: אמת היא הברכה שבירך המברך, ויכוין בעניינתו³ אמן גם על מה שאמר המברך ברוך אתה ד' דהיינו שאמר הש"ץ ברוך אתה ד' מגן אברהם יכוין העונה את האמן, אמן שיהיה מבורך שם ד' שהיה מגן אברהם, ואני מאמין בזה אומר ש"ץ מחיה מתים והם עונין אמן ועדיין לא ראו תחיית המתים, וכן בגואל ישראל ובבונה ירושלים אומרים אמן, ומאמינים בו שעתיד לגאלם ולבנותה⁴. ובברכות הבקשות על העתיד יכוין ג"כ שיהי' רצון מלפניו יתברך שיקיים דבר זה⁵.

לפיכך בברכות האמצעיות⁶ של תפילת העמידה יכוון באמן שני דברים. א' אמת היא הברכה שבירך המברך, ואני מאמין בזה. ועוד יכוון לומר, ויהי רצון שכך יתאמן לעינינו וימלא משאלותינו ששאלנו ממנו כל הצרכים ששאל הש"ץ, הנה אנחנו מחזיקים אותה שאלה ומתפללים לפני השם יתברך שיאמנו דברי הבקשות אלו⁷. כגון

¹ לחם רב קבד מהב"י

² שו"ע ונו"כ או"ח קבד ו

³ ובאשל אברהם בוטאטאש כתב שכל כוונות אלו הוא רק לכתחילה, אבל בדיעבד די לכוין שכאילו אומר בעצמו מה שאמר המברך.

⁴ ואני מאמין בזה. כי אמן לשון האמנת דברים דכתיב [תהלים לא, כד] אמונים נוצר ה', אלו שאומרים אמן באמונים, תפארת צבי שם י

⁵ ט"ז שם ג

⁶ ולפלא ששינה לשון הב"ח ששם כתב דזה יכוין דוקא באמצעיות משמע דראשונות שהן מיוחדות לשבח אין לכוין רק שאמת הוא דברי המברך כמו שכתב בשו"ע ומלשונו שכתב דזהו בברכת הודאה וכו' לא משמע כן ואולי דהוא פליג בזה על הב"ח וס"ל דברכת מחיה מתים ג"כ יש בו ב' הכוונות דהיינו אמת שהוא מחיה מתים ויהי רצון שיתקיים במהרה ואולי דגם בברכה ראשונה שייך זה דהיינו שעניינת אמן הוא קאי על כל הברכה שבירך המברך שהוא גומל הסדים וקונה הכל וזוכר הסדי אבות ומביא גואל וכו' וא"כ שייך בזה ג"כ ב' הכוונות לבד בברכת אתה קדוש לחוד לא שייך רק כונה אחת ולכך כתב המ"א ובפמ"ג לעיל בסיומן נ"א העתיק מן השל"ה דבג' ראשונות לא יכוין רק הכונה הכתוב בשו"ע ע"ש מעמו ולפלא שלא זכר כלל מדברי המ"א הזה שהעתיק את דברי הב"ח ושינה בלשונו משמע דהוא פליג ע"ז וצ"ע למעשה. בה"ל שם ד"ה ובכונה עטרת זקנים מהמקובל מהר"ר הירץ בסידור בהקדמה שלאחר ישתבח ד"ה כונת ופירוש הקדיש

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ברכת אתה חונן יכוין אמת שחונן דיעה, ויכוין ג"כ שימלא משאלותינו שיחונן לנו ג"כ דיעה, ומתפללים לפני השם יתברך שיאמנו דברי בקשה זו ובקדיש שאין בו שבת, כי אם תפלה לעתיד, צריך לכוון על העתיד לבא בלבד שיאמנו דבריו⁸.

וכבר התבאר לעיל דף קי: ברכה שיש בה שני ענינים על דרך משל רפאנו ד' ונרפא רופא חולי וכו' יכול לומר אמן ואמן אמן אחד שאני מאמין ומחזק שכן הוא האמת, והשני בקשה שיאמנו הדברים וימלא משאלותינו⁹.

ג. לא תמצא תורה במי שמחיה עצמו עליה

כבר התבאר במסכת שבת דף פג: שאין דברי התורה¹⁰ מתקיימים במי שמתרפה עצמו עליהם, ולא בלומדים מתוך עידון ומתוך אכילה ושתייה, אלא במי שממית עצמו עליה ומצער גופו תמיד, שעוסק בפלפול ומשא ומתן של תורה, כמו שאמרו על (ויקרא כו פסוק א) בַּחֲקֵי תֵלְכוּ שֶׁתְּהִיוּ עֹמְלִים בַּתּוֹרָה. שהוא על ידי העמל והטורח הרב בתורה דוקא.

מה שאין כן באותם הלומדים תורה מתוך עונג, ואינם יגעים בה, אין התורה מתקיימת אצלם. ואי אפשר להרגיש במתיקות של התורה אלא על ידי שיעסוק בתורה בכל כוחו וחשקו, ויתאמץ לעמול בה הן מבחינה פיזית, והן מבחינה רוחנית בעיון היטב¹¹. ולא יתן שינה לעיניו ותנומה לעפעפיו.

ונודע מה שכתב המהר"ח בספר שער רוח הקודש (יא, ב) אמר לי מורי האר"י ז"ל כי שורש הכל לענין השגה הוא העיון בהלכה. וביתר ביאור כתב עוד בשער המצות (ואתחנן לג, א) על רבו האר"ז"ל, שבעת שהיה עוסק בתורה היה מתגבר כארי בכח, בעת שהיה עוסק בהלכה, עד שהיה נלאה ומזיע זיעה גדולה. ולכן נקראת התורה תושיה, שמתשת כוחו של העוסק בה (סנהדרין כו:).

אמרו חכמים דרך רמז זאת התורה (במדבר יט פסוק יד) זאת התורה אדם כי ימות באהל אין התורה מתקיימת שלא תשכח אלא במי שממית עצמו באהלי החכמים. ואין הכוונה¹² לומר שישגף עצמו עליה עד שיגרום לו המות חלילה אלא ר"ל שלא תתקיים התורה במי שרודף אחר תענוגי העולם ואחר חמדותיו כי ברדפו אחר זה ודאי לא

⁸ מג"א שם יופמ"ג משבצ"ז ג

⁹ מ"ב סא כח

¹⁰ שו"ע ונו"כ יו"ד רמו כא

¹¹ הגר"א באבן שלמה (פרק ו' סי' ו')

¹² ספר סדר היום כוונת עלינו וסדר הלימוד אחר התפלה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ירדוף אחר דקדוקי התורה וכלליה ופרטיה אלא במי מתקיימת ומצאה לה מנוח במי שממית עצמו ר"ל שאין רודף אחר המותרות אלא אוכל לשובע נפשו בענין שיוכל עמוד ומסתפק בהכרחי¹³ וכל היגע בתלמודו בצנעה מחכים שנאמר ואת צנועים חכמה.

וכל המשמיע קולו¹⁴ בשעת תלמודו תלמודו מתקיים בידו אבל הקורא בלחש במהרה הוא שוכח שנאמר ערוכה בכל ושמורה אם ערוכה בכל רמ"ח איברים שלך משתמרת ואם לאו אינה משתמרת

ולא יחשוב¹⁵ האדם לעסוק בתורה ולקנות עושר וכבוד עם הלמוד, כי מי שמעלה מחשבה זו בלבו אינו זוכה לכתרה של תורה, אלא יעשה אותו קבע ומלאכתו עראי, וימעט בעסק ויעסוק בתורה. ויסיר תענוגי הזמן מלבו ויעשה מלאכה כל יום כדי חייו, אם אין לו מה יאכל, ושאר היום והלילה יעסוק בתורה. ומעלה גדולה למי שמתפרנס ממעשה ידיו, שנאמר (תהילים קכח פסוק ב) יִגַע פִּיךָ כִּי תֹאכַל אֶשְׂרִיף וְטוֹב לָךְ.

מצינו שהתורה משמחת, כמו שכתוב (תהילים יט פסוק ט) פְּקוּדֵי ה' יִשְׁרִים מְשַׁמְחֵי לֵב. תורה שבכתב, הן מצד נגלה שהן הסיפורין ודברים קלים להבינם, הן מצד נסתר השגת הסודות הגדולים, היא משמחת. הדברים הפשוטים, עליהם רומז ויִשָּׁב מִשָּׁה אֶת דְּבָרֵי הָעַם (שמות יט פסוק ח), דברים המיישבין דעת של אדם¹⁶. ומצינו להיפך, נקראת (ישעיה כח פסוק כט) תוֹשִׁיָה שמתשת כוחו של אדם (סנהדרין כו ב), אמרו רבותינו ז"ל (ברכות סג ב) זאת תתורה אדם כי ימות בְּאֵהָל, שממית עצמו עליה. מצד חומר התלמוד והפילפול, הוא ויִגַד מִשָּׁה, דברים הקשים כגידים, והם 'תושיה', מתישים כוחו של אדם. כי התשת הכח היא בעצמה המעלה הנפלאה, שמזדכך החומר להיותו רוחני¹⁷.

ויש שפירשו¹⁸ אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה שנאמר וגו', ופירושו כאלו כבר מת. והיינו שיתבונן בעצמו כאלו כבר גמר כל עסקיו שהיה בכחו, וגם גמר בהם את ימי חייו, והביאווהו לדין לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא על כל

¹³ וענין כזה מיתה איקרי לגבי שאר בני אדם ההולכים בחשך ורודפים אחר התאות והתענוגים ולא מפני זה מקרב לו מיתה אלא אדרבא יהיה כל ימיו בריא וחזק שאינו מטריח את גופו במאכל ובמשתה רב וכן אמר שלמה בחכמתו אף חכמתי עמדה לי חכמה שלמדתי באף היא עמדה ונתקיימה לי ועוד אמר כי מיין חלב יוציא המאה במי אתה מוצא המאה של תורה במי שמקיא עליה חלב שמצין משדי אמו.

¹⁴ רמב"ם הלכות תלמוד תורה פרק ג הלכה י וש"ע שם כב

¹⁵ רמ"א שם סכ"א כא

¹⁶ וכן דברים הנסתרים משמחי לב, כי ענין וחדוה במקומו (דברי הימים – א טז, כז) (שבת פז א)

¹⁷ של"ה מסכת שבועות פרק תורה אור אות רמב

¹⁸ בחפץ חיים – שמירת הלשון חלק א שער התורה פרק דבהנ"ה. כתב זאת על מה ששמע מעשה על גביר אחד ובעל עסקים גדול, שפירש עצמו לגמרי מהבלי עולם לעסוק בתורת ה' יומם ולילה. והברו עליו אחיו ובית אביו ואנשי ביתו להחזירו לענינו הראשון, ולא הטו און להם, ונתיאשו ממנו. ושאלוהו האנשים המכירים אותו מכבר לעסקן גדול, באיזה אופן פעל בעצמו שלא להטות און לצעקת אנשי ביתו. ויען ויאמר אליהם, התבוננתי כמה שאחז"ל ופירש להם פירוש זה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

הענינים שכלה בהם את זמנו להבל ולריק, ויצא חייב בדין של מעלה. והוא צועק אוי לי וי לי על רוע מעשי ועל רוע עניני. ואלו בתוך כך הרשוהו שירד תיכף לעוה"ז ויעשה תשובה, בודאי לא היה מתעצל אפילו רגע אחד מזה, ולא היה מטה אזנו כלל לידע מעסקי ביתו. וא"כ יחשוב האדם בעצמו לפי עונותיו שהיה ראוי לו למות מכבר, ואם אחרי המות היה הקדוש ברוך הוא מתנהג עמו בחסד גדול והיה נותן לו רשות שיחזור בתשובה, בודאי לא היה מתרפה מזה אפילו רגע אחד, א"כ מה היה עושה לו הקדוש ברוך הוא שהוא מאריך את ימי חייו כדי שיעשה תשובה בחייו ממש, בודאי צריך לזרז את עצמו בכל כחותיו לעשות תשובה על עונותיו, וללמוד התורה תמיד, ועכ"פ להיות לו עת קבוע תמיד לתורה, ולא להטות אוזן כלל למי שרוצה להפריעו מזה.

דף קיא:

ג. אנשי עיר הנדחת אין להם חלק לעולם הבא

נאמר בפרשת ראה (פרק יג פסוק יג – יח) **כִּי תִשְׁמַע בְּאֶחָת עָרֶיךָ אֲשֶׁר הִ' אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ לְשִׁבְתָּ שֵׁם לְאֹמֶר: יֵצְאוּ אַנְשֵׁים בְּנֵי בְלִיעַל מִקֶּרְבְּךָ וַיְדִיחוּ אֶת יֹשְׁבֵי עִירָם לְאֹמֶר גִּלְגָּה וְנַעֲבָדָה אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יְדַעְתֶּם: וְדַרְשָׁת וְחִקְרָת וְשִׁאלָתָ הֵיטֵב וְהִנֵּה אָמַת נְכוֹן הַדָּבָר נַעֲשֶׂתָה הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת בְּקֶרְבְּךָ: הֲבֵיאָה תִּפְחָה אֶת יֹשְׁבֵי הָעִיר הַהוּא לְפִי חֶרֶב הַחֶרֶם אֹתָהּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּהּ וְאֶת בְּהֵמָתָהּ לְפִי חֶרֶב: וְאֶת כָּל שְׂלָלָהּ תִּקְבֹּץ אֶל תוֹךְ רַחֲבָהּ וְשִׂרְפָתָּ בָּאֵשׁ אֶת הָעִיר וְאֶת כָּל שְׂלָלָהּ כָּלִיל לַה' אֱלֹהֶיךָ וְהִיתָה תַל עוֹלָם לֹא תִבְנֶה עוֹד: וְלֹא יִדְבַק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַחֶרֶם לְמַעַן יֵשׁוּב ה' מִחֲרוֹן אַפּוֹ וְנָתַן לָךְ רַחֲמִים וְרַחֲמֶיךָ וְהִרְבֶּךָ כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתָּיִךְ:**

אנשי עיר הנדחת אין להם חלק לעולם הבא, וי"א שאם דנו אותם והרגנום יש להם חלק¹⁹. ויש שאינם גורסים כלל²⁰ שאנשי עיר הנדחת אין להם חלק.

¹⁹ שאף על פי שלרבא הרוגי בי"ד יש להם כפרה, כשנתעכל הבשר, הרי זה כשנהרגו על פי בי"ד, ובאנשי עיר הנדחת הדברים אמורים כשלא נהרגו, אבל אם דנו אותם והרגנום יש להם חלק עיין תוס' מז א ד"ה ואמאי, ועי' מאירי שאנשי עיה"נ לא הוצרכו לומר שאין להם חלק לעוה"ב שהרי עובדי ע"ז הם אלא שאגב גררא הזכירם, ומשמע שאנשי עיה"נ חמורים יותר משאר חייבי מיתות בי"ד.
²⁰ חי' הר"ן שם מז א, וכ' שכ"ה הגי' בספרים הישנים, וכ"כ הרמ"ה שם קיא ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

ד. ואינו נהרגים עד שיהיו מדיחיה מאותה העיר ומאותו

השבט ועד שיודח רובה ועד שידחיה אנשים

אין העיר נעשית²¹ עיר הנדחת עד שיהיו מדיחיה מתוכה²² ומאותו השבט²³ שנאמר מקרבך וידיחו את יושבי עירם, ועד שיהיו מדיחיה שנים²⁴ או יתר על שנים שנאמר יצאו אנשים בני בליעל מקרבך וידיחו את יושבי עירם, ועד שידחיהו²⁵ רובה²⁶, ויהיו המודחין ממאה ועד רובו של שבט²⁷.

ה. הדיחיה נשים וקטנים או שהודח מיעוטה או שהיה מדיחיה

חוצה לה הרי אלו כיחידים וצריכין שני עדים והתראה לכל

אחד ואחד זה חומר ביחידים מבמרובים שהיחידים בסקילה

לפיכך ממונם פלט והמרובין בסייף לפיכך ממונם אבד

²¹ רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק ד הלכה ב

²² ואינו מבואר ברמב"ם כמה צריכים המדיחים לדור בעיר, וגבי המודחין מבואר בסנהדרין קי"ב ע"א וברמב"ם כאן ה"ט דבשלשים יום נקראו יושבי העיר, אבל כאן נלמד מתיבת עירם, נראה דצריכים לדור בעיר שנים עשר חודש, כמו שמבואר בסוגיא כאן הא להו מבני מתא שנים עשר חודש והא להיות מיתבי מתא שלשים יום, ויושבי העיר הוי שלשים יום כמבואר לקמן, אבל עירם אפשר אינו נקרא רק אם דרין שנים עשר חודש כמבואר בגמרא כאן גבי מודר הנאה מבני העיר שנים עשר חודש, הוא הדין עירם נקראו בשנים עשר חודש כן נראה, דנקראים בני העיר כמבואר בש"ס (מנחת חינוך שם אות ט)

ועיין אור שמח שם הלכה ב וז"ל "נראה דאף נשתהו שלשים יום לא מיקרי מקרבך ואף על גב דבכלל נדחים איתי כדפסק לקמן הלכה ט' ויותר נראה דבעי שיהיה מבני העיר דדירי במתא דהא הגמרא מחלק דבני העיר בי"ב ולא סגי בשלשים יום. ואף בי"ב חודש לא סגי אם לא יש להם דירה שלהם דאינה חוזרת ביובל ואז מקרי מקרבך, וזה מורה לשון הגמרא לא דנפלה ליה בירושה א"נ במתנה מידי דאינו חוזר ביובל אבל על ידי מכר ושכירות לא מיקרי מקרבך כן נראה לי"

²³ ויש לספק אי שבט אפרים ומנשה נחשבים כשנים לענין זה, או אפשר דשנים אלו נחשבים כאחד, עיין בהוריות ו' ע"ב דקאמר רבא לנחלה הוקשו וכו'. ועיין ברמב"ם פ"ג משנגות סוף ה"ב דפוסק שם כרבא דהם כשבט אחד, והרמב"ם סתם כאן, וצ"ע (שם אות ט)

²⁴ עיין מרכבת המשנה שם דס"ל שלגבי לעשותם עיר הנדחת בעינן שנים אבל לחייבם סקילה משום מדיח מספיק אחד

²⁵ ועיין בחינוך מצוה פז שדוקא כשמדיח שני אנשים או יותר נקרא מדיח ובמנחת חינוך שם הקשה עליו "ולדידי קשה כל הני מילי, דלדעתי כל שאין אנו דנין בו עיר הנדחת אין המדיחים מלאו זה"

²⁶ ועיין בחינוך מצוה פז שדוקא כשמדיח שני אנשים או יותר נקרא מדיח ובמנחת חינוך שם הקשה עליו "ולדידי קשה כל הני מילי, דלדעתי כל שאין אנו דנין בו עיר הנדחת אין המדיחים מלאו זה"

²⁷ משמע שאין מספיק מה שיש בעיר מאה אנשים אלא בעינן שיודחו מאה או יותר ועיין (מנחת חינוך שם)

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

אבל אם²⁸ הודה רובו של שבט דנין אותם כיחידים שנאמר יִשְׁבִי הָעִיר לֹא כִפֵּר קֶטֶן וְלֹא כִרְךָ גָדוֹל וְכָל פְּחוֹת מִמָּאָה כִּפֵּר קֶטֶן וְרֹבּוֹ שֶׁל שֶׁבֶט כִּרְךָ גָדוֹל.

וכן אם הדיחה נשים או קטנים או שהדיחה יחיד או שהודחה מיעוטה או שהודחו מאליהן²⁹ או שהיו מדיחה מחוצה לה אין דנין בה דין עיר הנדחת אלא הרי הן כיחידים שעבדו עבודת כוכבים וסוקלין כל מי שעבר וממונן ליורשיהן כשאר הרוגי בית דין.

עיר הנדחת³⁰ שלא נתקיימו בה ובמדיחה כל התנאים האלו היאך עושים להם, מתרין ומעירין בכל אחד ואחד מהן שעבר עבודת כוכבים וסוקלין אותם כיחידים שעבדו וממונם ליורשיהם.

אך בזמן³¹ שתהיה ראויה להעשות עיר הנדחת, שנמצאו רובה מעלין אותן לבית דין הגדול וגומרין שם דינם והורגין כל אלו שעבדו בסייף, ומקבצין כל שללה אל תוך רחובה, והורגין כל נפש חיה אשר בה ושורפין את כל שללה עם המדינה באש, ושריפתה מצות עשה שנאמר וְשָׂרֵפְתָּ בָאֵשׁ אֶת הָעִיר וְאֶת כָּל שְׂלָלָהּ כָּלִיל.

ו. החמרת והגמלת העוברת ממקום למקום הרי אלו מצילין

אותה

כבר התבאר במסכת ב"ב דף ח: ששיירא העוברת³² ממקום למקום אם עברה בעיר הנדחת והודחה עמה, אם שהתה שם שלשים יום, נהרגין בסייף וממונם אבד³³, ואם לאו הן בסקילה, וממונם ליורשיהן.

²⁸ רמב"ם שם

²⁹ כמבואר להלן דף קיב.

³⁰ רמב"ם שם הלכה ה

³¹ שם הלכה ו

³² רמב"ם שם הלכה ט

³³ לפירש"י דתלת חלוקות יש בדבר הא' דמצטרפין להציל ממנום והב' לעשותם רוב ונידונין בעיר הנדחת להרוג אותם בסייף וממונם אבד והג' דהם עצמם נידונים בסייף אם נשתהו שם ל' יום אף על פי שכבר היה שם רוב אעפ"כ אינן נידונין כיחידים דבסקילה וממונם פלמ.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ואם נשתהו³⁴ בעיר ל' יום הרי אלו מצילין אותה אם רוב אנשי העיר הודחו והשיירא משלימים המיעוט ועושין אותם רוב, מצילין עליהם שאין ממונם אבד אלא נידונין כיחידים.

ז. נכסי צדיקים שבתוכה אובדין שבחוצה לה פליטין ושל רשעים בין שבתוכה בין שבחוצה לה הרי אלו אובדין

עוד התבאר שם שדין עיר הנדחת³⁵, שכל מי שבאו עליו שני עדים שעבד כוכבים אחר שהתרו אותו מפרישין אותו, נמצאו כל העובדים מיעוטה סוקלין אותן ושאר העיר ניצול, נמצאו רובה מעלין אותן לבית דין הגדול וגומרין שם דינם והורגין כל אלו שעבדו בסייף, ומכין את כל נפש אדם אשר בה לפי הרב טף ונשים אם הודחה כולה, ואם נמצאו העובדים רובה מכים את כל הטף ונשים של עובדים לפי הרב, ובין שהודחה כולה בין שהודחה רובה סוקלין את מדיחיה ומקבצין כל שללה אל תוך רחובה, והורגין כל נפש חיה אשר בה ושורפין את כל שללה עם המדינה באש.

נכסי הצדיקים³⁶ שבתוכה והם שאר יושבי העיר שלא הודחו עם רובה נשרפין בכלל שללה הואיל וישבו שם ממונן אבד וכל הנהגה ממנה בכל שהוא לוקה אחת שנאמר וְלֹא יִדְבַק בְּיָדְךָ מְאוּמָה מִן הַתֶּרֶם. ונכסי צדיקים שאינן בעיר, כגון שהם מופקדים חוץ לעיר, אינן נשרפים ומותרים. שנאמר (שם פסוק טז) הַתֶּרֶם אֲתָה וְאֵת כָּל אֲשֶׁר בָּהּ פָּה לְנַכְסֵי צַדִּיקִים שֶׁבְּחֻצָה לָהּ³⁷.

י"א³⁸ שנכסי קטנים שבתוכה אסורים וי"א שאינם נאסרים

³⁴ ברמב"ם לא הוזכר דין זה ותמה עליו בכס"מ אמאי לא הזכירו ועיין בארות המים שכתב ולענ"ד נראה דמאחר דכתב רבינו דאם שהו שם ל' יום מצטרפים עמהם להיות נידונים בסייף כאנשי העיר ממילא נשמע דמצטרפים ג"כ אם לא הודחו עם שאר הצדיקים להיות רובא ומצילין את ממונם. ואולי זה גם כונת הלח"מ שם.

³⁵ רמב"ם הלכות עבודה זרה פרק ד הלכה ו

³⁶ שם הלכה ז

³⁷ סנהדרין קיב ע"א

³⁸ במנחת חינוך שם אות כו כתב על פי מה שנתבאר שלר"ש שדריש טעמא דקרא להכי מלבושי צדיקים מותרים יש ג"כ נפקא מינה בנכסי קטנים, ומשכחת שיש להם נכסים בירושה כאן או משכירות וידוע הוא

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

נכסי אנשי מדינה³⁹ אחרת שהיו מופקדין בתוכה⁴⁰ אע"פ שקבלו עליהן אחריות אינם אסורים אלא יחזרו לבעליהן שנאמר שללה ולא שלל חבירתה

נכסי הרשעים שהודחו שהיו מופקדין במדינה אחרת אם נקבצו עמה נשרפין בכללה ואם לאו⁴¹ אין מאבדים אותם אלא ינתנו ליורשיהם. וי"א⁴² שכל הנכסים אפילו הרחוקים שאפשר לקבצם באותו היום עצמו שמקבצין שלל העיר לרחובה כדי לשורפה הרי הם כמקובצים בתוכה ואסורים בהנאה ונשרפים ואם אי אפשר לקבצם באותו היום מותרים

ודוקא⁴³ נכסים שכבר היו בתוך העיר אלא שמעכשיו היו מופקדים ביד אחרים אסורים בהנאה ונשרפים, אבל אם לא היו מעולם בתוכה כגון שנפלו להם בירושה אינו בכלל שללה ואין הממון אבד ומותר בהנאה.

ח. אם אין לה רחוב עושין לה רחוב היתה רחבה חוצה לה

כונסין אותה לתוכה

כשומקבצין⁴⁴ כל שללה אל תוך רחובה, אם אין לה רחוב עושין לה רחוב, היה רחובה חוצה לה בונין חומה חוץ ממנו עד שיכנס לתוכה שנאמר אַל תוֹךְ רַחְבָּהּ.

דלא שייך גבי קטנים מי גרם להם שידורו וכו', דהם גרים אנב אביהם, וגם אינם בני דעת, ולר' שמעון אפשר דממונם פלג, ולתנא קמא הוא גזירת הכתוב וממונם אבד
שם הלכה י

⁴⁰ ונראה דמשכונות מאחרים שממושכנים אצלם דינם כפקדונות של אחרים דלא הוי שללה אע"פ דבעל חוב קונה משכון, אף דבחמץ עוברים בכל יראה, דהתם גם בפקדון באחריות עוברים דכתיב לא ימצא, אבל הכא דפקדון אינה שללה הוא הדין משכון לא הוי שללה, (מנחת חינוך שם אות כח)

⁴¹ בגמ' שם אמר רב חסדא ובנקבצין לתוכה ועיין בכסף משנה שפירש שהרמב"ם פירש הא דרב חסדא, דאם נקבצו לתוכה עם שלל העיר אסורים ונשרפין, אבל אם לא נקבצו לתוכה ושרפו שלל העיר והם נשאר חוץ לעיר מותרים וינתנו ליורשיהם. וכתב דקודם שנשרף שלל העיר אסורים בהנאה אע"ג דלא נקבצו לתוכה, אבל אחר שנשרף שלל העיר חזרו אלו וניתרו כיון דלא נשרפו עם שלל העיר. ועיין בלחם משנה שפירש דאם נקבצו אחר הדחה אע"פ שלא היו בעיר בשעת הדחה וכו'

⁴² בגמ' שם פירש"י נכסי רשעים הקרובין לעיר שיכולים לקבצם לתוך העיר באותו יום עצמו שכונסין שלל העיר לרחוב לשורפן הן אבודים עמה, אבל רחוקים דאין מגיעין לעיר אינן אבודים,

⁴³ רש"י שם ד"ה אמר רב חסדא

⁴⁴ שם הלכה ו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

ט. ההקדשות שבה יפדו ותרומות ירקבו מעשר שני וכתבי

הקדש יגנזו

ההקדשות⁴⁵ שבתוכה קדשי מזבח של רשעים ימותו ואפילו נפל בהם מום ונפדו כיון שזוהר רשעים תועבה אבל של צדיקים ייקרבו.

היו בה קדשי ברק הבית יפדו ואחר כך שורפין אותן⁴⁶ שנאמר שללה ולא שלל שמים. וי"א⁴⁷ שאין שורפין אותן כיון ששלל שמים היה ולא חל עליו איסור

מעשר שני⁴⁸ וכסף מעשר שני וכתבי הקודש שבתוכה אסורים בהנאה⁴⁹ והרי אלו יגנזו מפני הכבוד.

י. אמר הקדוש ברוך הוא אם אתם עושין דין בעיר הנדחת

מעלה אני עליכם כאילו אתם מעלים עולה כליל לפני

כל העושה⁵⁰ דין בעיר הנדחת הרי זה כמקריב עולה כליל שנאמר פליל לה' אלהיך, ולא עוד אלא שמסלק חרון אף מִישראל שנאמר למען ישוב ה' מחרון אפו, ומביא עליהם ברכה ורחמים שנאמר ונתן לה רחמים ורחמים ורחמים.

יא. לא תבנה עוד לכמות שהיתה אינה נבנית אבל נעשית היא

גנות ופרדסים

⁴⁵ שם הלכה יד רש"י שם קי"ב ע"ב ד"ה

⁴⁶ עיין מנחת חינוך שם אות מא שיישב דעת הרמב"ם מקושיית הראב"ד שהקשה שכיון שהוא שלל שמים א"כ לא חל כלל איסור ואמאי ישרפו

⁴⁷ השנת הראב"ד שם

⁴⁸ שם הלכה טו

⁴⁹ ועיין מנחת חינוך אות מד שהאריך להקשות על הרמב"ם שפסק שמעשר שני הוי ממון גבוה עכ"פ בגבולים וא"כ אינו בכלל שללה ואינו נאסר כלל עיי"ש

⁵⁰ שם הלכה מז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

עיר הנדחת⁵¹ אינה נבנית לעולם⁵². וכל הבונה אותה⁵³ לוקה. שנאמר וְהִיָּתָה תֵּל עוֹלָם לֹא תִפְּנֶה עוֹד⁵⁴.

אינו חייב⁵⁵ אלא בגמר בנייתה. ואם התחיל אחד וגמרה השני, האחרון חייב.

ואינו חייב עד שיבנה כעין עיר, דהיינו הרבה בתים שיהיה מכונה בשם עיר. ורבותינו לא בארו לנו שיעור הבנין, וצ"ע עד יבוא ויורנו⁵⁶.

מותר⁵⁷ לעשותה גנות ופרדסים⁵⁸. שנאמר לא תבנה עוד⁵⁹ – לא תבנה מדינה כמו שהיתה.

⁵¹ רמב"ם שם הלכה ה

⁵² וכתב החינוך, ואיסור זה נוהג בזכרים ובנקבות בזמן שדין עיר הנדחת נוהג וכו' וסנהדרין יושבים במקומם כו'. ועיין מנחת חינוך שם אות ד שהקשה, "דאם נעשית עיר הנדחת בזמן שהיו דנין, עוברים גם עתה בכל הזמנים בלאו זה דלא תבנה דאסור לבנות לעולם כו', אך בזמן שאין בית דין אינה נעשית עיר הנדחת כלל, אבל עיר הנדחת שהיתה אז דין זה דלא תבנה, נוהג וחייב מלקות גם היום".

⁵³ עיין משנת חכמים סי' כא ביבין שמועה אות א דלשון זה כמו שהיתה, הוא לאו דוקא וגם אם בנה פחות בתים משהיתה חייב, רק הכונה כמו שהיתה בנויה בבתים, אבל בגינות ופרדסים אינו חייב, והוא מפורש ברש"י סנהדרין קיא ע"ב ד"ה לכמו שהיתה "ביישוב בתים".

⁵⁴ ועיין בגמרא סנהדרין קי"ג ע"א וברש"י ד"ה כלל בעשה מבואר דפסוק זה והיתה תל עולם הוא עשה, (ועיין רש"י מגילה כו ע"ב ד"ה תילא "כל בית הרום קרוי תל, כמו והיתה תל עולם") ולא תבנה הוא לאו, והעשה הוא לאו הבא מכלל עשה, היינו הבונה עובר בלאו ובלאו הבא מכלל עשה, והרמב"ם בהיד החזקה לא הביא והיתה תל עולם, אלא רק לא תבנה עוד. אבל בחינוך מצוה תסה כתב שניהם אבל לא מנאו בפני עצמו.

⁵⁵ משנת חכמים סי' כא, צפנת פענח אות א

⁵⁶ מנחת חינוך מצוה תסה אות א

⁵⁷ רמב"ם שם

⁵⁸ בספרי פיסקא צו "לא תבנה עוד לא תעשה אותה אפי' גנות ופרדסים, אפי' שובך יוני הרדסאות כדברי ר' עקיבא". ועיין ש"ש בהגהות הגר"א שהגיה דברי ר"י הגלילי, ר"ע אומר לא תבנה עוד, לכמות שהיתה אינה נבנית, אבל נעשית גנות ופרדסים. והוא כדברי הגמ' סנהדרין קיג ע"א.

⁵⁹ "דייק מעוד יתירא, משמע דוקא עוד הפעם כמו שהיתה, ובירושלמי סנהדרין (ספ"י) מייתי על זה דוגמא, וז"ל וכן הוא אומר לא תוסיפון לשוב בדרך הזה עוד, דג"כ עוד יתירא הוא, ודייק לשיבה אין אתה חוזר אבל אתה חוזר לסחורה ולפרקמטיא ולכבוש הארץ, דר"ל עוד הפעם כמו שהיה אינו חוזר, שבפעם ראשון הלכו לשיבה, כמו שאמרו לגור בארץ באנו (בראשית פמ"ז, פס' ד). והפני משה לא פירש כן". (משך חכמה דברים פי"ג פס' יז). ועיין ערוך לגר סנהדרין שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

אם עבר⁶⁰ על הלאו ובנה העיר, אסור⁶¹ לישוב בה, ומצוה⁶² להרסה⁶³ ולשרפה.

אפילו אם⁶⁴ נבנתה מחדש וחזרה ונחרבה⁶⁵, אסור לחזור ולבנותה.

י. ולא ידבק בידך מאומה מן החרם

⁶⁰ מנחת חינוך שם אות ג.

⁶¹ ועיין בספר משנת חכמים שם (יבין שמועה אות ב'), דמביא בשם ספר מגילת ספר, דבעבר ובנה אם אסור לישוב בה תליא במחלוקת אביי ורבא (תמורה ד ע"ב), דכל מילתא דאמר רחמנא לא תעביד אי עביד אם נאמר דלא מהני כו' חייב מחמת זה להרוס ואסור לישוב בה ועי"ש שדחה דבריו, שעיקר המחלוקת היינו שאם עשה מעשה באיסור האם מעשיו קיימין או הרי הוא כאילו לא עשאו כלל, אבל להשתמש בו לא מצאנו מחלוקת בזה עי"ש.

⁶² כדי לקיים והיתה תל עולם כו' ע"פ מה שנתבאר שהוא עשה בפני עצמו, ועי"ש במנחת חינוך שאסור גם מכיון שנעבדה עבירה הוא בכלל תועבה כל שתעבתי לך (חולין קיד ע"ב), ועיין יבין שמועה שם שמסתבר שנאסר אף משום קנס מדרבנן כמו עושה מלאכה בשבת שאסור. (ולכאורה נפקא מיניה בבנה בשוגג).

⁶³ ועיין בשפת אמת ליקוטים פרשת ראה וז"ל: "לכאורה נראה דהיתה תל עולם מצות עשה, אם כן אי עבר ובנה מצוה לסתור הבנין, ולפי זה יתכן לומר אי בנה אינו חייב מלקות דהוי ניתק לעשה. אך הרמב"ם כתב בהדיא דבנה לוקה, וצריך עיון דאפילו למאן דאמר לאו שקדמו עשה לוקין מכל מקום הכא דכתיב תל עולם הוי כמו באונס דכל ימיו בעמוד והחזיר קאי, עיין שם פ"ג דמכות דאי לאו הכי תל עולם מיותר כיון דכתיב לא תבנה, ואפשר משמע ל' לשון והיתה בהווייתה תהי' אם כן המצוה רק אחר השריפה להיות נשאר כך תל, ולא קאי אם חזר ובנאה. מיהו על כל פנים הוה ל' לחשבו למצות עשה כדין לאו הבא מכלל עשה, וגם לשון תל עולם משמע כפשטא. ואחר כך מצאתי בירושלמי ובס' קרבן העדה שם בסנהדרין (פ"י ה"ח) דמסופק בדיון זה אם בנאה חייב לסתרה מטעם אי עביד לא מהני, וזה אינו נכון לע"ד ואין להאריך בזה. גם מה דעושה מחלוקת בין הספרי לירושלמי אין נראה כלל, עיין שם. ולפי מה שכתבתי אין ענין עיר הנדחת דומה ליריחו, מטעם דהכא כתיב והיתה תל עולם כמ"ש, וצריך עיון לדינא". ועיין ערוך לנר סנהדרין שם דכתב בדעת הרמב"ם דס"ל כלישנא קמא דרש"י בסוגיא שם דהיתה תל עולם אינו עשה, אלא דדרשינן במידת דבר שהיה בכלל שהלא תעשה מגלה על הכלל שנכתב בלשון עשה, שלוקין עליו וא"כ אין עשה כלל ולהכי לא הזכיר הרמב"ם עשה דהיתה תל עולם.

⁶⁴ משך חכמה פ' ראה פ"ג.

⁶⁵ "ובעיר הנדחת כתוב לא תבנה עוד, נראה משום דיריחו כיון שנבנית שוב אם תחרב מותר לבנותה, אבל בעיר הנדחת תו אף אם תבנה ותחרב עוד לא תבנה גם אחר זה". (שם).

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

אסור ליהנות⁶⁶ ולקחת דבר ממזון עיר הנדחת⁶⁷, משנגמר דינה⁶⁸ וכל הנהנה ממנה בכל שהוא ע"י מעשה⁶⁹ שעשה⁷⁰ לוקה אחת⁷¹ שנאמר וְלֹא יִדְבַק בְּיָדְךָ מֵאוֹמֶה מִן הַחָרֶם.

מכירה גם היא כהנאה ולפיכך אם מכר מנכסי עיר הנדחת וקיבל דמים לוקה⁷².

ג. יצאו הז' ולא שלוחין

י"א⁷³ שאם הדיחו ע"י שליח כיחידים הם, בסקילה וממונם פלט, ואף על גב דקי"ל דאין שליח לדבר עבירה והו"ל כהדיחו הם מעצמן גזרת הכתוב

⁶⁶ רמב"ם שם הלכה ז' חינוך מצוה תסו

⁶⁷ עיין מנחת חינוך מצוה תסד אות כט שכתב "ואני מסופק, אם לא היו עדים בעיר הנדחת, או שלא היו עדים על המשלימים לרוב, ובאו הם בעצמם והודו שרובם הודחו. בודאי לענין מיתה אינם נאמנים, רק היאך הדין אם נאמנים על ממונם, דהודאת בעל דין כמאה עדים דמי לענין ממון (כ"מ ג' ע"ב), אף דאין אדם משים עצמו רשע מ"מ לענין ממון נאמן כידוע, הכא נמי הממון נאסר, ואם אח"כ נהנו או אחרים לוקין על לאו דלא ידבק וכו' כי הוחזק האיסור, ואיסור הוחזק אפילו בלא עדים (רמב"ם פט"ו מסנהדרין ה"ו), והדברים עתיקים. או אפשר דגזירת הכתוב הוא דוקא אם אנשי העיר נעשה בהם דין עיר הנדחת לענין מיתה ג"כ אז הממון נאסר, אבל בלא נתחייבו נפשות אין הממון נאסר כלל, או אפשר דאין זה תלוי בזה דהממון נאסר בכל גוונא בהודחו רוב העיר נאסר בהודאתם, וצ"ע. והוא הדין דיש לספק אם יש עדי הכחשה, נהי דאין נהרגין, לענין הממון מאי, אי כיון שאינן נהרגין לא נאסר הממון כלל, או אפשר כיון דמספק אין אנו יכולים להרוג אותם, א"כ לענין ממון הוי ספק איסור, או אפשר דאוקי ממון בחזקת היורשים". ועיין בש"ך יו"ד סי' קע"ז ס"ק ס"ח ובסי' רנ"ט ס"ק י"ד

⁶⁸ משנת חכמים סי' כ' צפנת פענח אות יז יט ועיין ספר דבר אברהם ח"ב סי' יב אות ו' שהוכיח כן מדברי הראשונים

⁶⁹ משנת חכמים סי' כ' (בצפנת פענח אות ד) לאפוקי מדעת החינוך שסובר שכל מקום שאפשר לעבור על הלאו בלא מעשה חשיב לאו שאין בו מעשה אף בעשה מעשה ואינו לוקה ואכמ"ל

⁷⁰ ועי"ש ביבין שמועה אות א' שאם בא הממון לידו באיסור חייב על השהייה ג"כ אבל אם בא לידו בהיתר קודם שנעשה עיר הנדחת אינו חייב על השהייה ועי"ש שהאריך לפלפל אם אחד מכר ממון עיר הנדחת וקיבל דמים וקודם שהוציאם נודע ללוקח שהוא ממון עיר הנדחת שחייב המוכר להחזיר הממון ללוקח כדין מוכר איסורי הנאה הם נאמר שלוקח כיון שעב"פ נהנה מהמכירה ועשה מעשה או נימא כיון שצריך להחזיר הדמים א"כ לא הוי כנהנה כלל ועי"ש שתלה זה בסוגיא דתמורה דף ד' ע"ב במהלוקת אביי ורבא כל מילתא דאמר רחמנא לא תעביד אי מהני או לא ובצפנת פענח אות ט' כתב דחשיב הנאה כיון שעב"פ יכול להשתמש במעות ⁷¹ ועיין (בצפנת פענח אות א') דאפשר עובר על עשה דושרפת ג"כ, וכתב (שם אות ב') דאינו אלא על הבית דין. ועיין מנחת חינוך מצוה תסו אות א' שכתב "ואין נוח לי, דנראה דכל ישראל מצווים כמו עבודה זרה וכדומה",

⁷² משנת חכמים סי' כ' צפנת פענח אות ה'

⁷³ פרי חדש שם הלכה ב' מרש"י והקשה על הרמב"ם ותימה על הרב שהשמיט זה ואולי סבור הרב ז"ל דהך ברייתא אתיא כסברת שמאי הזקן בשם חגי הנביא דהאומר לחבירו צא והרוג את הנפש דשולחיו חייב משום

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

שאינה נעשית עיר הנדחת ע"י שליח שנאמר יצאו אנשים הם ולא שלוחם.
וי"א⁷⁴ שהרי זה כהדיחו מעצמם ואם היו שנים הרי נעשתה עיר הנדחת.

דיש שליח לדבר עבירה וכדאיתא בפ' האיש מקדש דף מ"ג ע"ג ע"פ שם אבל לדין דק"ל דאין שליח לדבר עבירה הו"ל כהדיחו הן מעצמן ואינו מחוור וכן בריש פ"ט מהלכות רוצח השמיט הא דאיתא בריש פ' עגלה ויצאו הן ולא שלוחן ואפשר דכיון דלא הזכירו פשוט הוא שאינה נעשית עיר הנדחת בכך.
⁷⁴ הליכות אליהו וכתב ליישב ג' הרמב"ם ולכאורה י"ל בפשיטות דכונת הגמ' ויצאו הן ולא שלוחן אחד דכיון דבעינן שיהיו המדיחין שנים לא מהני מה ששולחים אחד. וכ"ז רק אם נאמר ישלד"ע אבל להלכה דפ' אשלד"ע לא בעי קרא ע"ז וכיון דפ' הרמב"ם דבעינן שיהיו המדיחין שנים ממילא ידעינן דל"מ שליח א'. ושנים מהני כיון דאשלד"ע הוי כאילו עשאו בעצמם. וכן בלב שלם כתב וברוחק נראה לומר שסובר הרב ז"ל דהאי תנא סבר כשמאי הזקן דפ"ב דקידושין לחד תירוץ דאית ליה יש שליח לדבר עבירה וכיון שבין השלוחים והמשלחים אין אחד מהם נקרא מדיחים. השלוחים לפי שמעצמם אינם מדיחים אלא בשם אומרם. והמשלחים לפי שהם עצמם אינם מדיחים אלא ע"י שליח והכתוב אמר הם ולא שלוחם. אבל לדין דק"ל אין שליח לדבר עבירה משום דדברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעין. ליתא האי ברייתא לפרט זה ופשיטא דיש לשליח זה דין שאר כל אדם ולכך לא הוצרך רבינו לאשמועין דין זה שנלמוד מכל התורה כולה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

